

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/830/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7612221847
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Feťková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7612221847.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Feťkovej a sudcov JUDr. Ladislava Duditša a Mgr. Angeliky Sopoligovej v právnej veci žalobkyne I. K., T.. X.X.XXXX, H. D. R., N. XXX/X, zastúpenej JUDr. Jánom Burocim, advokátom, so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Chrapčiakova 7, proti žalovanému: Rapid Life, životná poisťovňa, a.s., so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, zastúpenému JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom, so sídlom v Košiciach, B. Němcovej 22, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 16C/90/2012-113 zo dňa 29.04.2014 a odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 16C/90/2012-137 zo dňa 28.05.2014 takto:

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania vo výške 69,89 eur na účet advokáta JUDr. Jána Burociho do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

M e n í uznesenie č.k. 16C/90/2012-137 zo dňa 28.05.2014 tak, že návrh na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice so sídlom v Košiciach, Alžbetiná 41, sp.zn. 2C/61/2012 zo dňa 19.1.2012. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Uložil žalovanému povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Spišská Nová Ves súdny poplatok z návrhu v sume 99,50 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci podľa § 1 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 8 ods. 1, 2, § 12 ods. 6, § 33 ods. 2, § 40 ods. 1 písm. c/, písm. j/, § 40 ods. 2, § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, § 53 ods. 1, 2, 3 a 4 písm. r/, ods. 5, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Smernice Rady 93/13/EHS a čl. 38 Charty základných práv Európskej únie dospel k záveru, že žaloba je v plnom rozsahu opodstatnená. V prvom rade skúmal, či žalobkyňa svoj nárok uplatnila včas a dospel k záveru, že návrh na začatie konania bol z jej strany podaný v zákonom stanovenej lehote 30 dní, keďže predmetný rozhodcovský rozsudok bol žalobkyni doručený dňa 8.10.2012 a návrh na začatie konania bol podaný 6.11.2012.

Rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 2C/61/2012 zo dňa 19.1.2012 vydaným Arbitrážnym súdom Košice bola žalobkyňa zaviazaná zaplatiť žalovanému sumu 61,74 Eur a nahradiť trovy konania vo výške

276,- Eur. Podľa oznámenia Arbitrážneho súdu Košice uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 16.10.2012. Podľa kópie doručky žalobkyňa v tomto konaní uvedený rozsudok prevzala dňa 8.10.2012. Žaloba na tunajšom súde na zrušenie uvedeného rozhodcovského rozsudku bola podaná dňa 6.11.2012. Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia rozhodcovský súd sa zaoberal svojou právomocou vo veci rozhodnúť a dospel k záveru, že jeho právomoc je daná. Z písomného poverenia žalobcu z 1.1.2009 resp. z časti XV. predložených poistných podmienok vyplýva, že poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov uvedený súd. Z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom žalovaného (v tomto konaní žalobkyne), ktorá nebola povinná ju v rámci zmluvy ako celku podpísať. Žalovaná mala možnosť zmluvnú podmienku neprijať bez toho, aby to ovplyvnilo zvyšok poistného vzťahu, mala teda možnosť úpravu časti XV. poistných podmienok úplne vylúčiť. Na základe toho posúdil rozhodcovský súd rozhodcovskú doložku ako platnú. Rozhodcovská doložka neobsahuje ustanovenia, ktoré by mali žalobcu (v tomto konaní žalovaného) zvyhodňovať a tým spôsobiť nerovnováhu vo vzájomnom vzťahu v neprospech žalovaného (v tomto konaní žalobkyne).

Z predloženej kópie spisu vyplynulo, že súčasťou uvedeného arbitrážneho spisu v danej arbitrážnej veci boli nekompletné všeobecné poistné podmienky Prvej česko-slovenskej poisťovne Rapid a.s. Košice, u ktorých absentovalo celé znenie článku XV. týchto podmienok, resp. z ktorých sa nedalo presne a nespochybniteľne preukázať, či obsah textu, na ktorý sa arbitrážny súd odvoláva v odôvodnení svojho rozsudku ako na poverenie mu dané prejednávať uvedenú vec je alebo nie je súčasťou XV. časti uvedených poistných podmienok. (č.l. 77 spisu tunajšieho súdu a v rámci neho ako príloha listy označené pod č. 5).

Súd prvého stupňa v prevej fáze konania skúmal charakter zmluvného vzťahu medzi účastníkmi tohto konania, z ktorého vzišiel tento spor. Došiel k záveru, že poistná zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania dňa 23.6.2007, o nároku z ktorej rozhodoval rozhodcovský súd, je spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Z poistnej zmluvy je totiž zrejmé, že žalovaný ako poisťovňa konal v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z Obchodného registra. Žalobkyňa je spotrebiteľom, keďže uzatvorila zmluvu ako fyzická osoba. Z predloženej poistnej zmluvy, ani rozhodnutia rozhodcovského súdu nie je zrejmé, aby žalobkyňa pri uzatváraní poistnej zmluvy konala v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Navyše v čase uzatvárania uvedenej poistnej zmluvy v zmysle vtedy platného a účinného ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa za spotrebiteľské zmluvy považovali všetky odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona ako aj zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami na jednej strane bol dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Pre spotrebiteľské zmluvy je pritom charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačenej tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Týka sa to aj predmetnej veci, pretože poistná zmluva bola vyplnená na vopred pripravenom predtlačenej tlačive, do ktorého boli len vpísané údaje týkajúce sa žalobkyne. Zároveň na predtlačenej tlačive tejto zmluvy je aj vyhlásenie, že jej súčasťou sú aj Všeobecné poistné podmienky Prvej československej poisťovne Rapid, a.s. Text týchto všeobecných poistných podmienok je pritom uvedený na 12 stranách predtlačenej tlačiva, do ktorého žalobkyňa nemala možnosť žiadnym spôsobom zasahovať.

Vykonaným dokazovaním má súd prvého stupňa za to, že návrh bol podaný zo strany žalobkyne dôvodne. Dôvodom zrušenia rozhodcovského rozsudku sp. zn. 2C/61/2012 je skutočnosť, že rozhodcovský súd rozhodol vo veci na základe neplatnej rozhodcovskej doložky.

Predovšetkým podľa názoru súdu prvého stupňa uvedené ujednanie o rozhodcovskej doložke č. 01/2007 k poistnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX nespĺňa požiadavku §-u 12 ods. 6 zák. č. 244/2002 Z.z. o tom, že sa strany dohodli na predložení sporných vecí na rozhodnutie určitému stálemu rozhodcovskému súdu, a teda uvedené ujednanie je v rozpore s týmto zákonným ustanovením. Z uvedeného ujednania totiž nevyplýva, že sa zmluvné strany dohodli práve na Arbitrážnom súde v Košiciach ako konkrétnom určitom stálom rozhodcovskom súde, ktorý bude riešiť ich prípadné sporové veci, ktoré vyplynú z ich poistného vzťahu. Zákon podľa názoru súdu vzhľadom na formuláciu textu uvedeného ustanovenia, ktorý pojednáva o určitom stálom rozhodcovskom súde, vyžaduje aby si takýto konkrétny súd zmluvné strany dojednali priamo v rozhodcovskej zmluve, resp. v dohode o rozhodcovskej doložke a nie je možné ho následne určovať dodatočne len jednou zmluvnou stranou, tak ako sa to stalo v tomto prípade. To platí tým skôr, že zmluvný vzťah medzi stranami tejto sporovej veci, ako to bolo vyššie prezentované, je

vzťahom spotrebiteľským, u ktorého je potrebné vzhľadom na poskytnutie ochrany spotrebiteľovi použiť výklad pre spotrebiteľa priaznivejší.

Citované ujedanie o rozhodcovskej doložke tak zhodnotil súd prvého stupňa ako neurčitý právny úkon, ktorý je v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka neplatný a zároveň ako právny úkon, ktorý je v rozpore so zák. č. 244/2002 Z.z. (pokiaľ sa týka ustanovenia § 12 ods. 6) a teda je neplatným právnym úkonom aj podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom v oboch prípadoch ide o absolútnu neplatnosť. Už len vzhľadom na túto skutočnosť bolo potrebné žalobe žalobkyne vyhovieť.

Navyše súd prvého stupňa skonštatoval, že rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je súčasťou všeobecných poisťných podmienok. Konkrétne je uvedená v článku XV. Všeobecných poisťných podmienok s názvom „Rozhodcovské konanie“. Je tak súčasťou dlhého neprehľadného textu písaného malými písmenami a splýva s ostatnými podmienkami uvedenými vo všeobecných poisťných podmienkach. Podľa rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje poistenému - spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým mu je ako spotrebiteľovi odobratá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom.

Súd prvého stupňa sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že rozhodcovská doložka bola medzi stranami dojednaná individuálne, ani s argumentom žalovaného, že rozhodcovská doložka v poisťnej zmluve žalovaného je podľa 19. odôvodnenia vyňatá spod hodnotenia Smernice č. 93/13/EHS, lebo súd prvého stupňa mal za to, že 19. odôvodnenie Smernice č. 93/13/EHS sa má aplikovať na všetky tie časti poisťnej zmluvy, ktoré nepredstavujú podmienky definujúce alebo vymedzujúce poisťné riziko a záväzok poisťovateľa a teda aj na prípadné dojednané rozhodcovské doložky, a to bez ohľadu na to, že tieto sa vo forme tzv. gama inkasných nákladov podieľajú na tvorbe výšky poisťného. Inými slovami skutočnosť, že dojednanie rozhodcovskej doložky má vplyv na poisťné vzťahy a výšku poisťného ešte neznamená, že žalovaný je oprávnený včleniť do svojich zmlúv také znenie rozhodcovskej doložky, ktoré zakladá značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pri uzatváraní zmlúv je naopak povinný rešpektovať aj príslušné normy chrániace spotrebiteľa. Preto poisťná zmluva v časti týkajúcej sa podmienok rozhodcovskej doložky podlieha preskúmaniu súdu v zmysle smernice č. 93/13/EHS, ale aj v zmysle všeobecných ustanovení § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka.

Žalovaný vo svojom vyjadrení tvrdil, že rozhodcovská doložka uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným nespôsobuje žiadnu značnú nerovnováhu v neprospech žalobkyne. Nebolo súdu prvého stupňa zrejmé, v čom vidí žalovaný rovnosť účastníkov pri kreovaní rozhodcovského orgánu, keď žalobkyňa uprel formulovaným znením časti XV. Všeobecných poisťných podmienok akúkoľvek možnosť ovplyvniť voľbu rozhodcu, prípadne sa k jeho osobe vyjadriť. Keďže podľa bodu 2, pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Tvrdiť o takto formulovanom znení rozhodcovskej doložky, že predstavuje rovnovážny stav medzi účastníkmi, kde riziká dopadajú rovnomerne ako na spotrebiteľa tak aj na dodávateľa považoval súd prvého stupňa prinajmenšom za trúfalé. Takýto stav vecí, kedy v súvislosti s kreovaním rozhodcovského orgánu sa spotrebiteľ ani len nevyzve k tomu, aby sa mal možnosť vyjadriť k výberu osoby rozhodcu, ktorú výlučne určí len druhá strana, označiť inak ako za hrubú nerovnováhu nejde. Už len z toho pohľadu uvedená rozhodcovská doložka podľa súdu prvého stupňa spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je preto neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá znamená jej absolútnu neplatnosť.

Súd prvého stupňa navyše poukázal aj na to, že podľa odôvodnenia arbitrážneho rozhodnutia arbitrážny súd sa zaoberal svojou právomocou vo veci rozhodnúť a dospel k záveru, že jeho právomoc je daná, avšak z predloženej kópie celého arbitrážneho spisu uvedeného súdu, ktorá bola súdu prvého

stupňa zaslaná vyplynulo, že súčasťou uvedeného arbitrážneho spisu v danej arbitrážnej veci neboli kompletne všeobecné poisťné podmienky Prvej česko-slovenskej poisťovne Rapid a.s. Košice. U týchto absentovalo celé znenie časti XV. týchto podmienok. Zo znenia, ktoré podľa obsahu arbitrážneho spisu mal arbitrážny súd k dispozícii sa nedalo presne a nespochybniteľne preukázať, či obsah textu, na ktorý sa arbitrážny súd odvoláva v odôvodnení svojho rozsudku ako na poverenie mu dané prejednávať uvedenú vec je alebo nie je súčasťou XV. časti uvedených poisťných podmienok. (č.l. 77 spisu tunajšieho súdu a v rámci neho ako príloha listy označené pod č. 5). I to svedčí o nedôslednom prístupe arbitrážneho súdu pri rozhodovaní v tejto veci.

Súd prvého stupňa aj za predpokladu, že ujednanie o rozhodcovskej doložke by nebolo neurčitým právnym úkonom, je rozhodcovská doložka v časti XV Všeobecných poisťných podmienok tiež neprijateľnou podmienkou, a teda absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou vzhľadom na jej rozpor s ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Rozhodcovský súd na základe tejto doložky nemohol rozhodnúť a teda nemal právomoc vo veci konať. Súd prvého stupňa preto návrhu žalobkyne vyhovel a predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. Pretože právny zástupca žalobkyne trovy konania nevyčísľil do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

O povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok z návrhu rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch s poukazom na položku 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov, nakoľko žalobkyňa bola v konaní zo zákona oslobodená od platenia súdnych poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Z.z.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/, § 205 ods. 2 písm. c/ a f/ O.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uplatnil trovy odvolacieho konania. V dôvodoch odvolania uviedol, že zastáva právny názor, že rozhodcovská doložka bola platne, individuálne dojednaná, pričom vo veci rozhodoval Stály rozhodcovský súd v súlade so stanovenými podmienkami vo VPP.

Namietal nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia z dôvodu, že sa vôbec nezaoberal listinným dôkazom - Záznamom sprostredkovateľa poistenia pani I. G. zo dňa 23.6.2007 o požiadavkách a potrebách klienta v priamom spojení so zákonnými povinnosťami sprostredkovateľa poisťníka s alternatívnym spôsobom riešenia sporov.

Žalovaný namietal aj neprávne zistenie skutkového stavu súdom, ktorý nevyhodnocoval záznam sprostredkovateľa poistenia o potrebách a požiadavkách klienta a ani ho nepovažoval za potrebné vypočítať. Žalovaný predložil svojim podaním z 30.10.2013 doplňujúci dôkaz a to čestné prehlásenie I. G. - sprostredkovateľky poistenia zo dňa 15.10.2013, ktorým sprostredkovateľka potvrdila oboznámenie žalobkyne s existenciou rozhodcovskej doložky pred rozhodnutím žalobkyne o jej prijatí do svojho poisťného vzťahu. Výpoveď žalobkyne je v porovnaní so záznamom a čestným prehlásením sprostredkovateľky poistenia v priamom rozpore a súd tieto dva dôkazy nekonfrontoval a nezdôvodnil, pričom dôkazy predložené žalovaným neakceptoval a tak nesprávne ustálil skutkový stav.

Žalovaný akcentoval na právne významnú skutočnosť, že rovnako ako žalobkyňa, tak aj žalovaný vstupoval do základného poisťného vzťahu ako dobromyseľný účastník s tým, že všetky ustanovenia poisťného vzťahu boli dojednané medzi žalobkyňou a sprostredkovateľom poistenia, a to vrátane rozhodcovskej doložky. Vytkol súdu prvého stupňa, že nedôsledne zistil skutkový stav, pokiaľ sa

nevyporiadal s otázkami, ako postupoval sprostredkovateľ poistenia v čase pred uzavretím poisťnej zmluvy a ako sa správala na základe doloženého písomného prejavu vôle (záznam o potrebách klienta) žalobkyňa. Súd mal povinnosť pri existencii rozporov medzi výpoveďou žalobkyne a obsahom listinného dôkazu preskúmať a odstrániť tento rozpor. To, že tak súd neučinil, je ďalšou zrejmovou vadou dokazovania, ktorá vedie k neúplnému a nesprávnemu skutkovému záveru súdu a v konečnom dôsledku k nesprávnemu právnemu posúdeniu celej veci.

Ako nesprávny postup súd hodnotil žalovaný postup súdu, ktorý si pre svoju potrebu nevyžiadal predloženie originálu rozhodcovského spisu Arbitrážnej súdu Košice sp.zn. 2C/61/2012, ale uspokojil sa len s konceptom tohto spisu. Podľa žalovaného je absolútne nemožné, aby rozhodcovský súd nemal k dispozícii kompletne Všeobecné poisťné podmienky Prvej československej poisťovne a.s. Žalovaný ďalej v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa síce v odôvodnení konštatoval podnet odporcu na vykonanie testu primeranosti podľa čl. 4 Smernice rady ES č. 93/13/EHS, ale okrem konštatácie neodôvodnil, prečo daný test nevykonával, resp. prečo ho odmietol vykonať.

Aj v prípade Y.Č. J. dôrazne upozornil dopytujúci sa Okresný súd v Prešove v bode 2 svojho výroku na jeho povinnosť konať pred konštatovaním neprijateľnosti podmienky najprv podľa čl. 3 až 4 smernice tak, aby mal dostatočné skutkové a právne závery ku vysloveniu svojho názoru. Uviedol, že Osobitné zmluvné dojednanie nie je súčasťou VPP, odkaz v Osobitných zmluvných dojednaniach na text v časti XV. VPP logicky nerobí Osobitné zmluvné dojednania súčasťou VPP, ale naopak, text uvedeného článku VPP sa stáva súčasťou Osobitných zmluvných dojednaní. Je nesprávne poukázať pri rozhodnutí na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Co/1/2012 z 21.3.2012, keďže v danej veci dovolací súd nerozhodoval o merite veci, nakoľko dovolanie odmietol pre procesnú neprípustnosť. Poukázal na Nález Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 499/2012 z 10.7.2013, ktorým ústavný súd konštatoval porušenie základného práva žalovanej na spravodlivý proces, postupom NS SR v exekučnej veci vedenej pod sp.zn. 2Cdo/5/2012. Súdny tiež majú povinnosť vyhodnotiť, či dotknutá zmluvná podmienka v poisťnej zmluve žalovanej nepodlieha výnimke uvedenej v 19. odôvodnení Smernice 93/13/EHS. Podľa názoru žalovanej, rozhodcovská doložka nespôsobuje žiadnu značnú nerovnováhu v neprospech žalobkyne. Nie je správny právny záver súdu prvého stupňa, ktorý dôkladne neposudzoval hlavný právny vzťah, a to vzťah poisťný medzi žalobkyňou a žalovanou a nijako sa nevenoval jeho zániku v druhom roku po uzavretí poisťnej zmluvy, ktorá mala trvať dlhší čas. Súd prvého stupňa nevyhodnotil ani tú skutočnosť, že žalobkyňa mala dve možnosti, a to Osobitné zmluvné dojednanie podpísať alebo nepodpísať. Podľa názoru odvolateľa podstatnou náležitosťou rozhodcovskej zmluvy nie je určenie rozhodcu, ani postupu jeho dodatočného ustanovenia, ani určenie stáleho rozhodcovského súdu z dôvodu, že v prípade nedohody o týchto skutočnostiach ustanovuje princípy ich kreovania priamo zákon o rozhodcovskom konaní. Z týchto dôvodov nemožno hodnotiť rozhodcovskú doložku ako neplatnú. Odvolaním napadol aj výrok o súdnom poplatku a uviedol, že výrok o trovách konania nenapáda. V ďalšom podaní odvolania z toho istého dňa poukázal na odlišnú judikatúru súdov v obdobných prípadoch (v exekučných konaniach (14CoE/198/2011 Krajského súdu v Banskej Bystrici, 10CoE/48/2011 a 10CoE/51/2011 Krajského súdu v Prešove a Najvyššieho súdu ČR 23Cdo/1201/2009).

Žalobkyňa vo vyjadrení sa k odvolaniu žalovaného navrhla rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uplatnila náhradu trov odvolacieho konania. Akcentovala na to, že základnou zásadou spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, t.j. ustanovenie, ktoré spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a to pod sankciou neplatnosti takejto podmienky. Akcentovala na to, že rozhodcovská zmluva uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo ktorá voľba znamená. Rozhodcovskú doložku si žalobkyňa osobitne nevyjedнала, teda nebola individuálne dohodnutá. Rovnako postup žalovaného pri výbere rozhodcovského súdu podľa čl. XV. VPP vzbudzuje vážne pochybnosti o súladnosti so zákonom. Akcentoval na to, že rozhodcovská doložka nadiktovaná žalovaným bola už opakovane vyhodnotená ako neprijateľná uzneseniami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/122/2011, 2Cdo/245/2010, 6Cdo/1/2012 a 2MCdo/1/2012.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal žalovaný v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok v súlade s ust. § 156 ods. 1 O.s.p. verejne vyhlásil potom, čo miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v intenciách ust. § 156 ods. 3 O.s.p.

Žalovaný namieta odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/, c/ a f/ O.s.p., t.j. že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z obsahu odvolania možno vyvodíť aj odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p., teda, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

Odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. je naplnený vtedy, ak v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., medzi ktoré patrí aj odňatie možnosti konať účastníkovi pred súdom postupom súdu (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ žalovaný tvrdí, že možnosť konať pred súdom mu bola odňatá tým, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je podľa jeho názoru nepreskúmateľné, odvolací súd poukazuje na to, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) už dávnejšie dospela k záveru, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá len tzv. inú vadu konania (viď ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu 3Cdo/249/2008, 3Cdo/290/2009, 3Cdo/138/2010, 3Cdo/49/2011, 3Cdo/165/2011, 3Cdo/84/2012, 3Cdo/290/2009, 3Cdo/138/2010, 3Cdo/49/2011, 3Cdo/165/2011, 3Cdo/84/2012, 3Cdo/49/2013, 3Cdo/18/2013, 1Cdo/181/2010 a ďalšie).

Odvolací súd dospel k záveru, že ani namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa nie je daná.

Odvolací súd dospel v prejednávanej veci k záveru, že ani ostatné odvolacie dôvody uvádzané odporkyňou nie sú naplnené.

Neúplné zistenie skutkového stavu (§ 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd nevykonal účastníkom navrhnutý dôkaz spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť.

Pokiaľ ide o argumentáciu žalovaného ohľadom nevykonania dôkazu výsluchom svedkyne - sprostredkovateľky poistenia, odvolací súd uvádza, že žalovaný takýto dôkaz - výsluch svedkyne I. G. nenavrhol.

Odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvého stupňa vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 132 O.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplývajú, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo.

Rovnako ani skutočnosť, že súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia nehodnotil listinný dôkaz „záznam sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klienta“ nemôže meniť správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa, keďže išlo opäť o predtlačný formulár, ktorý nemohol preukazovať individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky.

Odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. je daný vtedy, ak rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorým je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne ho vyložil.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonané dokazovanie vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny vo výroku o zrušení rozhodcovského rozsudku podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

Poistná zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je jednoznačne zmluvou spotrebiteľskou, pretože napĺňa všetky znaky uvedené v § 52 ods. 1, 3 a 4 Obč. zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Nie sú pochybnosti o tom, že poisťnú zmluvu uzavrel žalovaný, ktorý pri poskytovaní poistenia vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti ako dodávateľ a žalobkyňa vystupovala ako fyzická osoba spotrebiteľka. Je bez právneho významu, že poisťná zmluva bola uzavretá prostredníctvom sprostredkovateľa poistenia.

K správnym skutkovým a právnym záverom súdu prvého stupňa odvolací súd udáva nasledovné:

Súčasťou zmluvného dojednania účastníkov konania bola rozhodcovská doložka (bod 2 osobitných zmluvných dojednaní č. 01/2007 k poisťnej zmluve č. 4021590515, kde sa uvádza, že poisťník a poisťovňa vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu, že v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto Všeobecných poisťných podmienok. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku. K právnemu posúdeniu rozhodcovskej doložky s takýmto a (obdobným) obsahom Najvyšší súd SR zaujal právne závery v množstve svojich rozhodnutí, v ktorých konštatoval, že takáto rozhodcovská doložka je neprijateľná a neplatná zmluvná podmienka, ktorá v neprospech spotrebiteľa spôsobuje značnú nerovnováhu v ich právach a povinnostiach, lebo od spotrebiteľa fakticky vyžaduje, aby sa podriadil výlučne rozhodcovskému konaniu. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu (3Cdo/1/2012, 4Cdo/41/2012, 6MCdo/9/2012, 5Cdo/61/2012, 6Cdo/13/2013 a 5Cdo/237/2013).

Odvolací súd preto v súlade s ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zrušení rozsudku arbitrážneho súdu. Vecne správny je aj výrok o trovách konania a súdnom poplatku. Pokiaľ žalovaný v odvolaní uvádza, že výrok o trovách konania nenapáda, odvolací súd poukazuje na to, že výrok o trovách konania je závislým výrokom.

Od 1.1.2015 bol prijatý nový zákon č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v § 73 ods. 1, 3 (prechodné ustanovenia) stanovil, že ak nie je ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1.1.2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015 zostávajú zachované. Rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1.1.2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Z uvedeného preto vyplýva, že konania o zrušení rozhodcovského rozsudku neskončené do 31.12.2014 sa nedokončia podľa zákona č. 244/2002 Z.z., ale sa dokončia podľa

nového špeciálneho zákona č. 335/2014 Z.z. a iba rozhodcovskú zmluvu bude súd posudzovať podľa predpisov účinných v čase jej uzavretia. Preto po právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Trebišov č.k. 13C/128/2013-152 zo dňa 19.2.2014 bude súd prvého stupňa postupovať podľa § 47 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

Krajský súd v Košiciach bral zreteľ aj na ust. § 243d zákona č. 233/1995 Z.z., ktoré ustanovenie je prechodným ustanoveniam k právnym úpravám účinným od 1. 1. 2015, ktoré § 243d v ods. 1 ustanovuje, že exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu vydaného pred 1. 1. 2015 možno začať len do 3 mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Ide o prelomenie materiálnej (nie formálnej) právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, rozhodcovský rozsudok sa zo zákona nezrušil, teda v dôsledku zmeny právnej úpravy nedošlo k zániku možnosti žalobkyne sa domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 prvá veta O.s.p. Úspešná žalobkyňa si uplatnila náhradu trov konania za dva úkony právnej služby, prevzatie a príprava zastúpenia a podanie vyjadrenia k odvolaniu (2 x 69,89 eur + 2 x režijný paušál 8,04 eur). Odvolací súd priznal žalobkyni trovy odvolacieho konania len za jeden úkon právnej služby, a to za podanie vyjadrenia k odvolaniu a režijný paušál (61,85 eur + 8,04 eur = 69,89 eur) v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z.z. v platnom znení (§ 11 ods. 1 a § 16 ods. 3 cit. vyhlášky).

Tá skutočnosť, že právny zástupca žalobkyne si trovy prvostupňového konania v stanovenej lehote nevyčíslil, neznamená, že má právo na náhradu trov odvolacieho konania aj za úkon právnej služby prevzatie a prípravu zastúpenia v odvolacom konaní, keďže žalobkyňu zastupoval aj v rámci prvostupňového konania a zastúpenie v odvolacom konaní je len pokračovaním právneho zastúpenia.

Súd prvého stupňa uznesením č.k. 16C/90/2012-137 zo dňa 28.05.2014 odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice so sídlom Alžbetina 41, Košice zo dňa 19.1.2012 pod sp. zn. 2C/61/2012 v právnej veci žalobcu RAPID life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Garbiarska 2, Košice proti žalovanej I. K., T. X.X.XXXX, trvale H. N. XXX/X, R., o zaplatenie 61,74 Eur, a to do právoplatného ukončenia konania vedeného Okresným súdom Spišská Nová Ves pod č. 16C/90/2012.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa v návrhu, v ktorom sa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku sa domáhala aj odkladu vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. Súd prvého stupňa o návrhu navrhovateľky o zrušenie rozhodcovského rozsudku rozhodol dňa 29.04.2014 tak, že mu v plnom rozsahu vyhovel, avšak uvedené rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť, keďže v prebiehajúcom súdnom konaní ešte samotný rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu zo dňa 19.1.2012 sp.zn. 2C/61/2012 nestratil charakter prípadného exekučného titulu. Súd prvého stupňa preto dospel k záveru, že sú dané dôvody na vyslovenie odkladu vykonateľnosti uvedeného rozhodcovského rozsudku.

Aj proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalovaný. Navrhol uznesenie Okresného súdu sp.zn. 16C/90/2012-137 z 28.05.2014 zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolací súd pred podaním odvolania žalovaného proti uzneseniu súdu prvého stupňa č.k. 16C/90/2012-137 zo dňa 28.05.2014 učinil dotaz na Okresný súd Spišská Nová Ves, či prebieha exekučné konanie RAPID life životná poisťovňa a.s. proti povinnej I. K. na podklade rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu v Košiciach sp.zn. 2C/61/2012 a po zistení, že takéto konanie neprebiehala do 31.12.2014 a nebol podaný takýto návrh ani po 1.1.2015, dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre potvrdenie uznesenia súdu prvého stupňa.

Podľa § 154 ods. 1 O.s.p. je aj pre odvolací súd rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia. Pretože do 31.12.2014 nebolo začaté exekučné konanie oprávnenej RAPID life životná poisťovňa a.s. proti povinnej I. K. na podklade rozhodcovského rozsudku a takýto návrh nebol podaný ani do 3 mesiacov od účinnosti novely Exekučného poriadku a na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po lehote 3 mesiacov od účinnosti zákona, t.j. do 31.03.2015 nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie, čiže rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať, nie sú splnené podmienky na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku.

Odvolací súd preto v súlade s § 220 O.s.p. zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že návrh na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku zamietol.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.